

3. Крутій К.Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу : монографія : у 2-х ч. Запоріжжя : ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2009. Частина перша. 320 с.

4. Цимбалару А. Освітній простір: сутність, структура і механізми створення. *Український педагогічний журнал*. 2016. № 1. С. 41–50. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrpj_2016_1_7, с. 43

*Алла РЕВТЬ,
Анастасія СМІРНОВА
Дрогобич*

РОЛЬ НАРОДНИХ ТРАДИЦІЙ У ВИХОВАННІ ДІТЕЙ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Дошкільний вік, як відомо, характеризується інтенсивним входженням у соціальний світ, формуванням у дітей початкових уявлень про себе та суспільство, чутливістю та допитливістю. З огляду на це можна зробити висновок про сприятливі перспективи й актуальність формування у дошкільнят етнокультурної обізнаності.

Культурне середовище закладу дошкільної освіти – основа формування людини, тому що людина є найвищою цінністю і найвищою метою освіти і виховання. Культурно-творче середовище ЗДО має сприяти відродженню української національної культури і визначенню шляхів випереджувального впливу освіти на духовне життя дошкільника за допомогою вирощування культуро-освітніх взірців і норм народного життя в дитині. Отже, етнокультурна компетенція і культурне середовище взаємодіють і не можуть проходити поза суспільною мораллю, поза суспільною думкою [2, с. 31].

Виховання, навчання, формування культури поколінь є показниками культурної єдності й мають розглядатися в ширшому соціокультурному контексті. Виховання на всіх вікових щаблях розвитку людини забезпечує механізм культурогенезу, реалізуючи здатність активно взаємодіяти з усіма типами і видами культурного середовища. Основу культурної

спадщини різних історичних епох становлять традиції та цінності колективного досвіду, соціальні установки суспільства [4, с. 87].

Будь-який народ у своїй літературі, починаючи з пісень, прислів'їв, казок, висловлює свої переконання в тому, якою, у його розумінні, має бути людина [2, с. 53]. Лічилки, прислів'я, приказки, казки, ігри та інші види фольклорної творчості найбільше відповідають законам «дитячої естетики», що враховує вікову психологію, художні смаки та творчі можливості дитини.

Різні народи, залежно від геополітичних, соціально-економічних умов, етнічного складу, ментальності, географічного положення тощо, виробляли самобутні види ігор та розваг, а також способи та правила їх використання. Народні ігри – це суспільне явище, що формувалося під впливом історичних умов, самостійний вид діяльності, що властивий певним народам і регіонам [1]. Існує багато народних ігор, що ґрунтуються на цілеспрямованому розвитку інтелекту, вихованні різних фізичних якостей, на передачі важливих відомостей, інформації про світ, ігри, осмислено орієнтовані на навчання дитини. Усі вони розвивають і стимулюють збагачення творчого потенціалу та уяви дитини.

Народні ігри як засіб виховання дошкільнят насамперед розв'язують завдання спонукання до діяльності, пов'язаної із задоволенням потреб дитини в пізнавальній, руховій та емоційній сферах. Використання народних ігор в освітньому процесі дає змогу реалізувати руховий компонент, представлений у фізичному вихованні, пізнавальний компонент, що ґрунтується на знаннях про українську культуру, та емоційний компонент, пов'язаний із сюжетною основою українських народних ігор. Пізнавальний компонент визначає рівень знань дошкільнят про народні ігри, традиції, звичаї; діяльний – опосередковане сприйняття дошкільнятами українських народних ігор; емоційний – безпосереднє сприйняття дитиною народної культури.

Відомо, що кожна дитина через процес соціалізації засвоює культуру, звичаї та традиції свого народу, адже вона безумовно сприймає людей, що її оточують, міжособистісні стосунки, цінності, які сповідує суспільство, унікальність та неповторність рідної мови. Формування і розвиток особистості відбувається не у штучно створених умовах, а під впливом середовища, у якому вона зростає. Зокрема, під впливом фольклору, релігії, традицій,

звичаїв, обрядів тощо [4, с. 52]. Особливо великий вплив на формування особистості мають традиції, що є частиною культурної спадщини, передаються від покоління до покоління, від предків до нащадків. До традицій відносимо встановлені у суспільстві норми, принципи, цінності, ідеали, звичаї, взаємини між людьми, що є колективною пам'яттю та невід'ємною складовою етнічної свідомості українців. Ще у ранніх зразках усної народної творчості зазначається, що розвиток особистості повинен здійснюватися через спадкоємність поколінь на засадах працьовитості, добра і розуму. Що глибша і тісніша ця спадкоємність, то краще для виховання дітей, більше відчувається приналежність до свого коріння.

Наші звичаї, народні традиції, які ми отримуємо у спадок, безцінні, унікальні, а їхня втрата непоправна. Тільки виховуючи дітей у дусі народних звичаїв та традицій, можна виховати повагу до свого народу, відчуття приналежності до рідного етносу, країни. Для досягнення кращого результату необхідно створити такі умови, які нададуть дітям можливість зануритися у світ традиційного українського побуту, української культури назагал.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / гол. ред. С. Головка. Київ : Либідь, 1997. 373 с.
2. Жигadlo Г.Б., Богатир В.Г., Вертелецький О.І. «Українські народні ігри та забави» : методичні рекомендації для студентів денної та заочної форми навчання. Миколаїв, 2010. 105 с.
3. Українські народні ігри. URL: <https://vseosvita.ua/library/narodna-gra-ak-zasib-patrioticnogo-vihovanna-doskilnikiv-101369.html>
4. Ушинський К.Д. Про народність у громадському вихованні. *Ушинський К.Д. Вибрані педагогічні твори* : у 2-х т. Київ : Рад. школа, 1983. Т. 1. С. 43–103.